

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl soudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobkyně: F. R., narozena dne X,
bytem J. 1892, S,
zastoupena advokátem Mgr. Ing. Miroslavem Šipkou,
sídlem Boženy Němcové 1808, Sokolov,

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 1292/25, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. X ze dne 11. 2. 2020

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně brojila proti výše uvedenému rozhodnutí žalované, které jí bylo doručeno dne 19. 2. 2020. Blanketní žalobu zaslala prostřednictvím systému datových schránek dne 18. 4. 2020.
2. Z níže uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že žalobkyně neuplatnila žádný projednatelný žalobní bod ve lhůtě k podání žaloby a nepožádala o prominutí zmeškání této lhůty. Žalobu proto odmítl podle § 37 odst. 5 soudního řádu správního (dále též „s. ř. s“).
3. Žaloba musí mimo jiné obsahovat i žalobní body, z nichž má být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné. Rozšířit žalobu o další žalobní body lze jen ve lhůtě pro podání žaloby (§ 71 s. ř. s.). Vadu spočívající v absenci žalobního bodu lze odstranit také pouze ve lhůtě k podání žaloby. Soud pro odstranění této vady stanoví lhůtu odpovídající zbývajícím částem lhůty pro podání žaloby. Neuplatní-li žalobce ve lhůtě pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu alespoň jeden žalobní bod tak, aby jeho žaloba byla projednatelná, soud žalobu odmítne. Soud je povinen vyzvat žalobce k doplnění žalobních bodů vždy, je-li se zřetelem na konkrétní situaci pravděpodobné, že žalobce bude s to žalobu doplnit včas (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS č. j. 3 Azs 66/2017-31 ze dne 20. 3. 2018, č. 3733/2018 Sb. NSS).
4. Posledním dnem k podání žaloby bylo souzené věci pondělí 20. 4. 2020. Žalobkyně zaslala žalobu soudu o víkendu, takže soud mohl žalobkyni vyzvat k odstranění vad žaloby jen do pondělní půlnoci. S ohledem na konkrétní okolnosti věci (žaloba byla soudní kanceláři

z administrativních důvodů předložena až ve 13.40 hodin) i ustálené rozhodovací závěry tak soud nebyl povinen žalobkyni k odstranění vad vyzývat, neboť nebylo pravděpodobné, že vůbec dojde včas k odeslání výzvy, natož aby žalobkyně včas odstranila vady žaloby (srov. např. rozsudky NSS č. j. 3 Azs 112/2019-24 ze dne 10. 12. 2019, č. j. 7 As 551/2018-23 ze dne 21. 3. 2019, č. j. 3 Azs 66/2017-31 nebo č. j. 6 As 50/2014-18 ze dne 21. 5. 2014).

5. Absence žalobních bodů je odstranitelnou vadou do uplynutí lhůty k podání žaloby, po jejím uplynutí jde podle soudního řádu správního o vadu neodstranitelnou (rozsudek č. j. 3 Azs 66/2017-31, odst. 61). Žalobkyně tedy mohla vady odstranit do pondělí 20. 4. 2020, od úterý 21. 4. 2020 do čtvrtka 23. 4. 2020 nebylo možné vady žaloby odstranit a soud mohl a měl žalobu bez dalšího odmítnout.
6. Ode dne 24. 4. 2020 však jde o vadu potenciálně odstranitelnou, neboť toho dne nabyl účinnosti zákon č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastníci se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu. Podle jeho § 3 žalobkyně mohla od 24. 4. 2020 požádat o prominutí zmeškání lhůty k provedení úkonu, kterým je i odstranění vad spočívající v doplnění žalobních bodů. Absence žalobních bodů se stane odstranitelnou vadou, pokud by soud k žádosti žalobkyně prominul zmeškání lhůty k podání žaloby.
7. Za toho stavu soud zvážil, zda je nutné či vůbec možné žalobkyni vyzvat k odstranění vad žaloby. Z následujících důvodů dospěl k závěru, že to možné není.
8. Zákon č. 191/2020 Sb. nezměnil nic na základní konstrukci soudního řádu správního, podle něhož se žalobní body uplatňují do uplynutí lhůty podání žaloby (§ 71 odst. 2 s. ř. s.). Soud tak může (musí, pokud je to časově možné) vyzvat k odstranění vady spočívající v absenci žalobních bodů jen dokud lhůta k podání žaloby neuplynula. Tomu odpovídá, že lhůtu k odstranění vad stanoví tak, aby odpovídala zbývajícím částem žalobní lhůty. Bez negativních procesních následků může soud stanovit lhůtu i delší, jedná však v rozporu se zákonem (rozsudek č. j. 3 Azs 66/2017-31, odst. 65). V souzené věci zákonná lhůta k podání žaloby marně uplynula, takže nezbývá žádná její část, kterou by soud mohl stanovit k odstranění vad. Pro zjevný rozpor se zákonem nepřichází do úvahy varianta, že by soud nad rámec marně uplynulé zákonné lhůty stanovil k odstranění vad lhůtu soudcovskou. Zákonným postupem tedy žalobkyni k odstranění vad žaloby vyzvat nelze. Do prominutí zmeškání lhůty by ostatně odstranění vad žaloby bylo stále opožděné a k žalobním bodům by nebylo možné přihlídnout.
9. Soud však nemá ani povinnost žalobkyni vyzývat k podání žádosti o prominutí zmeškání úkonu. Jde o žádost, jejíž uplatnění závisí plně na její vůli. V civilním soudnictví se k tomu ustálil názor, že v případech, kdy je podáno opožděné odvolání, které neobsahuje návrh na prominutí zmeškání lhůty, nemá soud povinnost vyzvat k podání takového návrhu (usnesení NS sp. zn. 26 Cdo 1910/99 ze dne 31. 8. 1999). Stejně tak soud odmítne opožděně podaný opravný prostředek, jestliže účastník nepožádal o prominutí zmeškání lhůty k odvolání, i když lhůtu zmeškal z omluvitelných důvodů (usnesení NS sp. zn. 20 Cdo 2579/99 ze dne 28. 2. 2001). Tento závěr se uplatní i pro správní soudnictví. Jakkoliv § 36 odst. 1 s. ř. s. ukládá soudu poskytnout poučení o procesních právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby účastníci v řízení neutrpěli újmu, jde o poučovací povinnost kterou zásadně není třeba plnit vůči osobám znalým práva a jejím obsahem

nemůže být poskytnutí návodu, co by měl účastník v dané situaci dělat, nýbrž v tom, jak má soudu dát svůj konkrétní úkon najevo, aby jím vyvolal zamýšlený účinek [srov. nález sp. zn. I. ÚS 63/96 ze dne 25. 6. 1997 (N 82/8 SbNU 267) či rozsudek NSS č. j. 3 Ads 57/2018-20 ze dne 28. 3. 2019].

10. Poslední otázkou podstatnou pro rozhodnutí bylo, zda soud může rozhodnout o odmítnutí žaloby ještě před uplynutím lhůty pro žádost o prominutí zmeškání lhůty podle § 3 odst. 2 zákona č. 191/2020 Sb. Tento zákon kombinuje subjektivní a objektivní lhůtu, které se vážou k existenci nouzového stavu i existenci těch mimořádných opatření při epidemii, která jsou důvodem, pro který žalobkyně měla zmeškat lhůtu. Zda takové opatření ve skutečnosti existuje a které z opatření to má být, však soudu nemůže být známo do té doby, než mu to samotná žalobkyně sdělí. Z vymezení mimořádných opatření v § 1 odst. 2 zákona č. 191/2020 Sb. tak lze dovodit toliko to, že nepochybně uplynutí lhůt pro podání žádosti o prominutí zmeškání lhůty může soud konstatovat, až budou zároveň splněny tyto podmínky: bude zrušen nebo ukončen nouzový stav, zároveň budou zrušena nebo ukončena všechna mimořádná opatření vydaná v roce 2020 Ministerstvem zdravotnictví (tj. i ta vydaná dne 31. 12. 2020) a uplynou dva týdny. Tyto okolnosti mohou být bez pochyb existovat již v roce 2020, nemusí však nastat ani v roce 2021 (v horším případě pak jde dokonce o situaci *dies incertus an, incertus quando*).
11. Je však absurdní, že by měl soud odložit odmítnutí vadné žaloby na neurčitý den v budoucnosti v očekávání, že žalobkyně potenciálně učiní procesní úkon směřující k tomu, že se vady žaloby stanou odstranitelnými. Nic takového zákon č. 191/2020 Sb. nestanoví – co do svého jazykového vyjádření je jednoznačný a nelze to dovodit ani z (mimořádných) okolností, ani z přípravných a podpůrných materiálů, jako je důvodová zpráva či jasně vyjádřený záměr zákonodárců v projednání zákona [srov. nález sp. zn. Pl. ÚS 21/96 ze dne 4. 2. 1997 (N 13/7 SbNU 87; 63/1997 Sb.)]. Zákon č. 191/2020 Sb. umožňuje pouze prominout zmeškání jinak neprominutelné lhůty. Nijak nemění ostatní pravidla soudního řádu správního, podle nichž je na žalobkyni, zda vůbec a kdy požádá o prominutí lhůty, a podle nichž soud odmítne (bez průtahů) žalobu, jejíž vady nelze odstranit (na podání žádosti nevyčkávat ani civilní soudy, srov. cit. usnesení NS sp. zn. 20 Cdo 2579/99).
12. Žalobkyně tedy podala žalobu bez žalobních bodů, bez kterých nelze v řízení pokračovat. Tuto vadu již nelze odstranit. O prominutí zmeškání lhůty žalobkyně nepožádala ani do rozhodnutí soudu dne 24. 4. 2020, ani později – s vyhotovením a vypravením rozhodnutí soud vyčkal do 4. 5. 2020, podle § 55 odst. 2 s. ř. s. jím do té doby nebyl vázán a mohl je zrušit až do jeho doručení (srov. i rozsudek NSS č. j. 2 Azs 13/2012-18 ze dne 2. 5. 2012).
13. Protože soud žalobu odmítl, žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 24. dubna 2020

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce